

SUPLIMENT AL REVISTEI VESTITORUL

CARDINAL Lucian Mureșan
Arhiepiscop Major și Mitropolit
al Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică
1931 - 2025

CARDINALUL LUCIAN MUREȘAN

- Profil de curaj și credință -

Destinul Bisericii Catolice se întrepătrunde cu destinul păstorilor săi, al sfinților, al simplilor credincioși care împreună călătoresc prin această lume spre împărăția Tatălui Ceresc. Pe acest drum al credinței se găsește și Biserica Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, un drum al realizărilor istorice, dar și al suferinței, al martiriului. Personalitatea Preafericitului Lucian Cardinal Mureșan, care astăzi împlinește frumoasa vârstă de 92 de ani, întruchipează perfect și tragic pe alocuri, lupta pe care Biserica Greco-Catolică a purtat-o în timpul persecuției comuniste și ulterior cu sistemul pentru a-și recâștiga drepturile și demnitatea.

Hirotonit preot în subsolul unei clădiri din Cluj, a fost consacrat episcop sub cerul liber, în Baia Mare și mai apoi a fost creat cardinal în inima creștinătății, în bazilica Sfântul Petru din Roma. Aceasta este povestea puțin cunoscută a unui fiu de țărani devenit ofițer de aviație, exmatriculat din facultate, urmărit de Securitate, forțat să muncească într-o carieră de piatră, preot în clandestinitate, episcop, cardinal și gazdă a primului papă sosit la Blaj.

Primul test al credinței

Cardinalul Lucian s-a născut la 23 mai 1931, în comuna Ferneziu, astăzi cartier al municipiului Baia Mare, al zecelea din cei doisprezece copii ai familiei Petru și Maria (n. Breban), buni creștini români uniți, în casa cărora se trăia o intensă viață creștină catolică. Nimic nu avea să anunțe călătoria plină de aventuri, încercări și obstacole care a forjat destinul viitorului arhiepiscop și cardinal. Într-un interviu, acesta își amintește cu nostalgie despre chemarea sa la preoție când, copil fiind, și-a improvisat o cădelniță dintr-o conservă găurită cu ciocanul și cu ceară de brad simula celebrarea liturghiei.

(În brațele mamei, alături de tată și frații mai mari – 1931)

„Pentru cine cunoaște stațiunea Izvoarele de la Baia Mare, dacă m-ar lua însoțitor într-o vizită

în stațiune, i-aș arăta bradul în care și acum se află cădelnița improvizată de mine la vârsta aceea de șase-șapte anișori. Dintr-o cutie de conservă pe care cu un cui și ciocanul am găurit-o, am pus cărbuni aprinși și cu ceară de pe brad simulam tămâia de la popa și cădeam așa, și simulam că celebrăm. Acestea au fost primele mele celebrări, pe la șase-șapte ani, în codru.” (Preafericitul Cardinal Lucian)

Cardinalul Lucian a urmat studiile primare în localitatea natală, apoi liceul Gheorghe Șincai din Baia Mare. Prin reforma învățământului din anul 1948, se scoate religia din toate școlile din țară. Dar mai ales având în vedere că prin Decretul nr. 358/1948 al Marii Adunări Naționale, Biserica Română Unită cu Roma este suprimată cu brutalitate și scoasă în afara legii, elevul Lucian, pentru că nu-și mai vedea realizabil visul și dorința de a se pregăti și a deveni preot, se retrage din liceu. Între 1948-1951 urmează o școală de prelucrare a lemnului (mobilă fină) în Baia Mare, cu activitate la locul de muncă și, în paralel, se pregătește și susține examenele la forma de învățământ fără frecvență, pentru completarea claselor liceale.

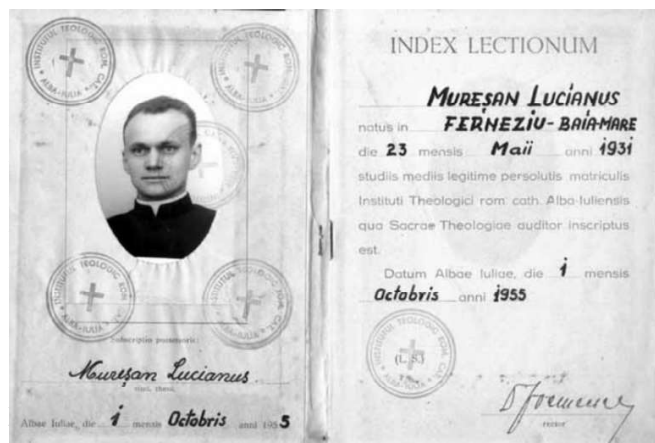
Din 1951 până în 1954 satisface serviciul militar, obligatoriu în acea vreme, în timpul căruia urmează, la Turnișor (Sibiu), școala de ofițeri de aviație. După terminarea acesteia este detașat la unitatea militară din Craiova, batalionul de aviație cu reacție. Însă noul regim comunist va încerca să-i frângă încă o dată zborul. Astfel că în anul 1953, pe baza apartenenței confesionale la Biserica Greco-Catolică, este considerat persoană indezirabilă și este transferat de la aviație la detașamentul de muncă de la Bicăz, la construcția primei hidrocentrale din țară.

Exmatriculat din cauza apartenenței confesionale

Dorința lui arzătoare de a sluji Biserica va fi mai mare decât perseverența regimului în a-i închide toate ușile. În 1954, lăsat la vatră, așteaptă în taină să se ivească o posibilitate de a urma teologia, lucrând în diverse locuri. La sugestia Episcopului Iuliu Hossu și cu binecuvântarea Episcopului Alexandru Rusu, în anul 1955, eliberându-se din închisoare, Episcopul Márton Áron de Alba-Iulia acceptă să primească, în mod excepțional, cinci tineri greco-catolici, câte unul pentru fiecare eparhie a Bisericii Române Unite, la Institutul Teologic Romano-Catolic de grad universitar din Alba-Iulia. Printre aceștia era și Lucian Mureșan. Trei dintre aceștia se vor retrage pe parcurs, iar ceilalți doi își vor continua studiile, printre care și Lucian Mureșan. În anul IV de studii, cei doi sunt convocați la rectoratul Institutului unde li se comunică faptul că sunt exmatriculați de către Departamentul Cultelor și că în timp

de 24 de ore sunt obligați să părăsească nu numai Institutul, ci și orașul. Din punct de vedere ecleziastic și canonic nu exista nici o motivație a exmatriculării. Va reveni în locurile natale.

„Cu toată prigoana, nu am renunțat la visul de a deveni preot.” (Preafericitul Cardinal Lucian)

Preot în clandestinitate

Cu toată prigoana, a sfidat intimidările și amenințările și nu a renunțat la visul de a deveni preot, continuându-și studiile în clandestinitate, cu profesorii rămași în libertate de la fostele Academii Teologice. Tot în clandestinitate își susține examenul de licență. După eliberarea episcopilor din închisori prin decretul de grațiere din 1964, visul la preotie i se va împlini. În 19 decembrie 1964 va fi hirotonit preot de către Episcopul auxiliar al Maramureșului, Dr. Ioan Dragomir care, după cum mărturisește însuși cardinalul, i-a cerut „ca nici părinților mei să nu le mărturisesc că am devenit preot.” Devine astfel preot clandestin, continuând, în același timp, să lucreze mai întâi în cariera de piatră și apoi la Direcția de Drumuri și Poduri. După hirotonirea sa ca preot, începe pastorația clandestină, ocupându-se cu predilecție de tineret și cu deosebire de cei ce doreau să devină preoți. În acest timp desfășoară o intensă activitate de pastorație.

„Preot am fost din '64, iar în perioada aceea am exercitat pastorație clandestină. Mama mea n-a știut, dar a trăit ultimele clipe ale vieții sale în camera mea și pe patul meu. Și între altele, a spus: 'Vai, dragul meu! Așa cum știi, zece feciori și așa buni prunci și atâta am dorit și asta am rugat pe Domnul ca măcar unul din cei zece să fie popă.' Cred că a fost cea mai grea încercare din viața mea. Nu puteam să-i spun.” (Preafericitul Cardinal Lucian)

După trecerea la Tatăl a Episcopului Ioan Dragomir, la 25 aprilie 1985, deține, până în 9 august 1986,

funcția de Ordinarius provizoriu al Eparhiei de Maramureș, iar de la această dată ca titular, numit și instalat de către Înaltpreasfințitul Mitropolit Alexandru Todea. Activitatea Episcopiei de Maramureș, în anii clandestinității, a fost condusă de Episcopul auxiliar Ioan Dragomir (1950-1985), iar apoi de către viitorul Arhiepiscop Major și Mitropolit al Blajului, Părintele Lucian Mureșan (1986-1995), amândoi maramureșeni.

„Noaptea, vizitam parohiile, celebram nocturn Sfintele Taine în casele credincioșilor noștri, îi îndemnam pe toți să rămână tari în credință și încredințați că va veni și ceasul eliberării Bisericii noastre Române Unite.” (Preafericitul Cardinal Lucian)

Primul episcop al Bisericii Greco-Catolice după 1989

Evenimentele din decembrie 1989 și legalizarea Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică, l-au găsit ca Ordinarius al Eparhiei Maramureșului, cu reședința la Baia Mare. După 35 de ani de pastorație clandestină, cu o atenție deosebită acordată tinerilor și vocațiilor, părintele Lucian a fost consacrat episcop în data de 27 mai 1990, la Baia Mare. În cadrul Liturghiei arhieresti festive, sub cerul liber, pontificată de către Mitropolitul Alexandru Todea, în prezența delegatului papal, Arhiepiscopul Guido Del Mestre și de Ioan Ploscaru, Episcopul de Lugoj, preotul Lucian devine al treilea Episcop, în ordine cronologică, al Maramureșului, după Dr. Alexandru Rusu (†1963 la Gherla) și Dr. Ioan Dragomir.

Această ceremonie de consacrare de episcopi greco-catolici a fost prima care a avut loc în libertate, după 1989, de față fiind peste 20.000 de credincioși, pe esplanada Monumentului Ostașului Român, împodobit simbolic cu un imens rozariu de garoafe roșii. Cortegiul

celor peste o sută de preoți în drum spre locul consacării avea în față un număr impresionant de credincioși. A fost totodată și prima întâlnire a credincioșilor cu reprezentanții Papei Ioan Paul al II-lea și prima întâlnire a întregii ierarhii greco-catolice cu credincioșii, adunați într-o manifestare publică de mari proporții.

În cadrul ceremoniei au fost citite, în limba latină și română, numirile prin care Sanctitatea Sa Papa Ioan Paul al II-lea l-a investit în funcția de Episcop al Maramureșului pe preotul Lucian Mureșan și decretul-legge prin care Președintele țării îl recunoștea ca Episcop, Monseniorul Arhiepiscop Del Mestre transmițând Episcopului consacrat și credincioșilor prezenți salutul cordial al Sfântului Părinte și Binecuvântarea Sa Apostolică. Prin grija noului Episcop s-a deschis, în premieră, la Baia Mare, Institutul Teologic de grad universitar, care a început anul școlar universitar 1990-91 cu 70 de studenți la cursurile de zi și 20 la fără frecvență. Tot aici, la cursurile de trei ani ale Facultății de Teologie Didactică-Catehetică, au început 89 de tineri și tinere, care vor preda copiilor și elevilor educație moral-religioasă în orele de religie.

Mitropolit și Arhiepiscop Major al Bisericii Române Unite cu Roma

Din 4 iulie 1994 este numit de către Papa Ioan Paul al II-lea ca Arhiepiscop al Arhiepiscopiei de Alba Iulia și Făgăraș și Mitropolit al Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică, succedând Eminenței Sale Cardinal Dr. Alexandru Todea, a cărui sănătate l-a obligat să se retragă. La 27 august 1994 este instalat la Blaj. Începând cu anul 1998 a îndeplinit în mai multe rânduri funcția de Președinte al Conferinței Episcopale Catolice din România, care reunește ierarhia Bisericilor Catolice de ambele rituri, latin (romano-catolic) și oriental (greco-catolic). Din 26 mai 2003 este numit, de către Papa Ioan Paul al II-lea, membru al Congregației pentru Bisericile Orientale.

La 16 decembrie 2005, Sfântul Părinte Benedict al XVI-lea îl ridică la demnitatea de Arhiepiscop Major al Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică, odată cu ridicarea Bisericii Mitropolitane sui iuris la rangul de Biserică Arhiepiscopală Majoră, prin Bula *Ad totius Dominici gregis*. Este întronizat ca Arhiepiscop Major la 30 aprilie 2006, în prezența Prefectului Congregației pentru Bisericile Orientale, Preafericirea

Sa Ignățiu Moussa I Cardinal Daoud, și a Excelenței Sale Mons. Jean-Claude Périsset, Nunțiu Apostolic în România și Republica Moldova. Astfel Mitropolitul Lucian Mureșan devine primul Preafericit, primul Arhiepiscop Major al Bisericii Române Unite, având atribuțiuni patriarhale, conform Dreptului canonic al Bisericilor Catolice Orientale (CCEO).

„Acum Noi venim în întâmpinarea cererii Venerabilului Nostru Frate Lucian Mureșan, Arhiepiscop de Alba Iulia și Făgăraș al Românilor, care a stăruit în numele Consiliului Ierarhilor ca această Biserică să fie înălțată la statura demnității de Arhiepiscopie Majoră. De aceea, fiind ascultată părerea Venerabilului Nostru Frate Angelo Cardinal Sodano, Secretar de Stat, ridicăm amintitul Scaun la demnitatea de Biserică Arhiepiscopală Majoră cu titlul de Alba Iulia și Făgăraș al Românilor, fiind cuprinsă în hotarele vechii Biserici Mitropolitane de Alba Iulia și Făgăraș.” (fragment din bula *Ad totius Dominici gregis*)

Cardinal al Sfintei Biserici Romane

Un moment istoric pentru Biserica Română Unită cu Roma și pentru întreaga țară a reprezentat-o ziua de 18 februarie 2012 când Arhiepiscopul Major Lucian a fost creat cardinal de către Papa Benedict al XVI-lea, la Roma. Preafericitul Lucian Mureșan devenea astfel cel de-al treilea cardinal român, după cardinalul Iuliu Hossu și cardinalul Alexandru Todea, primul fiind creat cardinal în pectore la 28 aprilie 1969 de către papa Paul al VI-lea, iar cel de-al doilea la 28 iunie 1991 de către papa Ioan Paul al II-lea. Referindu-se la Arhiepiscopul Major Lucian, Suveranul Pontif a spus: *„Am decis să ridic la demnitatea de cardinal un venerat episcop, care își desfășoară slujirea de păstor și părinte al unei Biserici.*

„Această demnitate reprezintă un semn al recunoașterii importanței Bisericii Române Unite și a rolului ei în formarea conștiinței naționale și în promovarea valorilor creștine în sânul neamului nostru. (...)

Numirea de către Sfântul Părinte Papa Benedict al XVI-lea a Înaintestătătorului Bisericii Române Unite drept cardinal al Sfintei Biserici Catolice onorează Biserica din România și, în mod cu totul deosebit, Biserica noastră, Biserică de tradiție răsăriteană în depli-

nă comuniune de credință cu Sfântul Scaun Apostolic al Romei, precum și întreaga națiune română. Această demnitate reprezintă un semn al recunoașterii importanței Bisericii Române Unite și a rolului ei în formarea conștiinței naționale și în promovarea valorilor creștine în sânul neamului nostru. (...)

Această numire consider că este adresată în primul rând jertfei martirilor și a întregii noastre Biserici, care au plătit cu sângele prețul fidelității față de Cristos și față de Biserica Sa. (...) Pentru mine personal este o mare onoare și o nouă responsabilitate în sânul Bisericii noastre, dar și a Bisericii Universale. (...)” (Preafericitul Cardinal Lucian)

La 20 februarie, în Aula Paul al VI-lea din Vatican, Suveranul Pontif a acordat o audiență generală noilor Cardinali și tuturor pelerinilor provenind din întreaga lume prezenți în Cetatea Eternă pentru acest eveniment. Adresându-se Cardinalului Lucian și credincioșilor prezenți, a rostit în limba română următoarele cuvinte: „Salut cu bucurie pe Preafericirea Sa Lucian Mureșan și pe voi toți, credincioși din România, care ați dorit să vă strângeți în jurul iubitului vostru Păstor, pe care l-am creat cardinal. Împreună cu voi salut întregul popor român și Patria voastră, legată acum și mai mult de Sediul Sfântului Petru! Binecuvântarea mea să vă susțină mereu.”

Primirea Papei Francisc la Blaj

În timpul arhipăstoririi Mitropolitului Lucian, președinte al Conferinței Episcopilor Catolici din România, a avut loc istorica vizită a Papei Ioan Paul al II-lea în România, în zilele de 7-9 mai 1999. Era prima călătorie apostolică a unui Papă al Romei într-o țară majoritar ortodoxă. Și chiar dacă la acel moment nu a fost posibil ca Papa să ajungă în Transilvania, vizita a reprezentat un adevărat triumf, schimbând definitiv relațiile dintre Biserica Catolică și cele ortodoxe. Au trebuit să treacă 20 de ani pentru ca un alt suveran pontif să viziteze România, iar de această dată Cardinalul Lucian l-a primit pe Papa Francisc în Transilvania, în inima Bisericii Greco-Catolice, la Blaj.

Vizita papei Francisc în România a avut ca obiectiv major beatificarea celor șapte episcopi greco-catolici uciși de regimul comunist. Acest proces de beatificare a fost deschis în 1999 de Arhieparchia de Alba-Iulia și

Făgăraș și susținut cu insistență de Preafericitul Lucian care printr-o circulară emisă în 2010 îi invita pe credincioși „să ne rugăm pentru beatificarea Episcopilor greco-catolici, morți în faimă de martiri sub regimul comunist.” La 2 iunie 2019, pe Câmpia Libertății din Blaj, Papa Francisc îi declara fericiți pe cei șapte episcopi martiri: „Noi, din dorința fratelui nostru Lucian Cardinal Mureșan, Arhiepiscop Major de Alba Iulia și Făgăraș din România, precum și a multor alți frați întru Episcopat și a multora dintre credincioși, cu avizul Congregației pentru Cauzele Sfinților, cu autoritatea Noastră Apostolică autorizăm ca Venerabilii Slujitori ai lui Dumnezeu Valeriu Traian Frențiu, Vasile Aftenie, Ioan Suci, Tit Liviu Chinezu, Ioan Bălan, Alexandru Rusu și Iuliu Hossu, Episcopi și martiri ai Bisericii din România, păstori după inima lui Cristos și mărturisitori fermi ai Evangheliei iertării și păcii, să fie chemați în viitor cu numele de Fericiți și să fie sărbătoriți în fiecare an la data de 2 iunie, în locurile și modalitățile stabilite de drept.”

„Sfinte Părinte, în numele întregii Biserici Greco-Catolice din România și al tuturor oamenilor de bunăvoință de pe aceste meleaguri, vă adresez cele mai călduroase mulțumiri pentru prezența Sanctității Voastre în mijlocul nostru, și mai ales pentru că ați prezidat Dumnezeiasca Liturghie cu beatificarea celor șapte episcopi ai noștri martiri care au ales cu toții să moară decât să se lepede de credința lor catolică.” (fragment din discursul de primire a Sfântului Părinte Francisc la Blaj, rostit de Preafericirea Sa Lucian Mureșan)

Întors la Roma, Papa Francisc i-a trimis Cardinalului Lucian Mureșan o scrisoare de mulțumire pentru modul în care a fost organizată vizita de la Blaj, la care au participat aproximativ 120.000 de oameni, mai mulți decât cei prezenți pe Câmpie în 1848. „La întoarcerea din Călătoria Apostolică din România, doresc să reafirm Eminenței Voastre, Episcopilor, preoților, persoanelor consacrate și credincioșilor laici mulțumirea mea profundă pentru primirea cordială și pentru atenția cu care ați pregătit Vizita la Blaj și în țară.”

Călin Costea pentru Biroul de Presă al Arhiepiscopiei de Alba Iulia și Făgăraș

<https://bisericaromanaunita.ro/cardinalul-profil-de-curaj-si-credinta/>

PSS Claudiu, panegiric la depunerea Preafericitului Părinte Cardinal Lucian Mureșan în Catedrala din Blaj

Suntem astăzi într-un moment trist după lume, dar cei care l-am cunoscut pe Preafericitul Părinte Lucian știm că nu ar fi vrut să fie tristețe la un astfel de moment. Și știu că, de multe ori, cu prieteni sau chiar cu familia, care treceau printr-un moment dificil și era prea mare supărarea, îi muștra. Și le spunea: «Dar noi suntem creștini. Știm că moartea nu ne separă de cei dragi, ci e o trecere». Asta a fost credința lui, asta este credința noastră. Ceea ce noi trăim aici este o întâlnire dintre Preafericitul Părinte Lucian și Isus.

Pentru asta s-a pregătit toată viața, pentru asta a suferit, pentru asta a trecut prin cariera de piatră, pentru asta a intrat în Seminarul Teologic de la Alba Iulia, pentru asta a fost dat afară. Fiindcă dorea să-L întâlnească pe Isus și avea în față un sistem, un regim care era departe de Dumnezeu, ba chiar încerca să lupte cu Dumnezeu. Asta a fost viața lui. Toți cei care l-am cunoscut știm acest lucru: că Preafericitul nu aștepta altceva decât să se întâlnească cu Isus și iată că, în sfârșit, acum se întâlnește. Să fim triști pentru asta?

Să-I mulțumim Domnului că a scăpat din această «vale a plângerii», prin care a trecut cu demnitate, cu seninătate, cu mult curaj, și împreună cu el a trecut Biserica sa.

A primit cârma Bisericii într-un moment extrem de dificil pentru noi. Sigur, era un moment de libertate, acea libertate de după 1989, pe care o cunoaștem. O libertate care nu s-a materializat așa cum am crezut noi. Da, am primit libertatea să celebrăm, dar n-aveam unde, n-aveam biserici, n-aveam mănăstiri. Toți preoții din acea generație știu acest lucru.

Și Preafericitul Părinte Lucian, împreună cu toți ceilalți Episcopi, și-au suflecă mânecile și au început să facă cele necesare pentru Biserică. Nu s-a plâns, nu a disperat, nu și-a pierdut speranța. De ce? Fiindcă el spera în Isus, nu în lumea aceasta.

Sigur că era supărat că nu reușea să redobândească proprietățile Bisericii, dar știa că nu în asta stă Biserica. De ce? Fiindcă o viață întreagă, în timpul persecuției, el a dus Biserica, mergând noaptea în parohii, întâlnind noaptea credincioși și credincioase, spovedind, celebrând Sfânta Liturghie, împărtășind oamenii și aducându-i la Dumnezeu. Știa bine că acest lucru este esențial.

E foarte frumos să celebrezi într-o catedrală, într-o biserică precum aceasta. Dar dacă bisericile nu mai au suflet, ce se întâmplă? Noi, iubiți credincioși, sfințim locul. Episcopii, preoții, credincioșii, noi dăm viață acestor ziduri. Dacă nu, ele sunt ziduri ca oricare altele, iubiți credincioși. Dacă există o viață de rugăciune, dacă există o viață de credință, dacă există speranță, atunci aceasta e o catedrală luminoasă. Și noi intrăm într-o astfel de moștenire: îl avem aici pe Cardinalul

Todea; suntem în Anul dedicat Cardinalului Iuliu Hosu. Avem atâtea daruri pe care le-am primit și, de aceea, această catedrală este luminoasă.

Iar noi intrăm în această moștenire și suntem chemați să o ducem înainte. Dar nu o putem duce înainte doar cu niște documente de apartenență. Nu o putem duce înainte doar dacă spunem că suntem și noi greco-catolici.

Dacă suntem greco-catolici și spunem că suntem fiii acestei Biserici, să trăim așa cum a trăit Preafericitul Părinte Lucian. Să mergem înainte cu speranța lui, să mergem înainte cu simplitatea lui. Toți cei care-l cunoașteți știți bine că a stat pe acel tron de arhiepiscop și mitropolit ca pe un tron de slujitor, nu de stăpân.

Tot timpul s-a comportat așa. Nu la asta ne cheamă Isus? Să slujim atunci când vrem să fim primii.

Astăzi Preafericitul Părinte Lucian ne adună din nou. Îi era drag să repete că, la un moment dat, s-a întâlnit cu Sfântul Părinte Papa Ioan Paul al II-lea și i-a cerut un cuvânt pentru Biserica noastră. Și Preafericitul spunea întotdeauna: «Papa Ioan Paul al II-lea mi-a spus: Uniților, fiți uniți!» Câtă nevoie de unitate avem și astăzi. Și iată că Preafericitul ne pune împreună pe toți. Și, așa cum suntem acum, așa trebuie să rămânem, iubiți credincioși, tot timpul, indiferent de situații, de dificultăți, de probleme. Aceasta este puterea Bisericii.

Prima lectură pe care am ascultat-o ne vorbește tocmai de iubire, de Împărăția iubirii. Și dacă suntem în Împărăția iubirii, așa cum a fost și cum este Preafericitul Părinte Lucian, cine ne poate separa de iubirea lui Dumnezeu?

Preafericitul Îl întâlnește pe Isus într-un an cu totul special, un an dedicat Fericitului Iuliu Hosu. Și dacă deviza Fericitului Cardinal este: «Credința noastră este viața noastră», Preafericitul Părinte Lucian a trăit acest lucru. Toți cei care l-am cunoscut am simțit credința lui dincolo de vorbe. Nu avea nevoie să vorbească despre credința lui. Nu trebuia să spună că este preot. Nu trebuia să spună că este episcop. Nu trebuia să spună că e mitropolit. Nu trebuia să spună că este

(continuare în pag. 7)

(urmare din pag. 6)

arhiepiscop major.

Se simțea că e omul lui Dumnezeu. Că trăiește cu Isus și acum Îl întâlnește în sfârșit. Iar dacă deviza Anului dedicat Fericitului Cardinal Iuliu Hossu este «Credința noastră este viața noastră», deviza episcopală a Preafericitului Părinte Lucian a fost: «Fiat voluntas Tua» – «Facă-se voia Ta». De câte ori nu spunea că nimic nu se întâmplă fără voia sau permisiunea lui Dumnezeu.

Câtă seninătate îți lasă în suflet acest lucru: să știi că nimic din ceea ce se întâmplă nu scapă de voia lui Dumnezeu. Că acolo, undeva, inclusiv perioada de persecuție, inclusiv perioada dificilă de după, totul este în cadrul iubirii lui Dumnezeu, în Împărăția lui Dumnezeu. Să trăim acest moment, da, cu lacrimi, că ne despărțim de un Părinte drag, și vărsăm lacrimi și când ne despărțim de cineva drag pentru câteva săptămâni, sau pentru un an, sau pentru doi, cu atât mai mult pentru Preafericitul Părinte Lucian.

Să fie lacrimi amestecate de durere, dar și de bucurie. Bucuria întâlnirii lui cu Isus și, în același timp, să

ne gândim și la întâlnirea noastră. Toți vom avea parte de un astfel de moment. Și momentul acesta, cum ne repetă Scriptura pe care am auzit-o, nu trebuie să fie cu frică. Nu trebuie să fie cu cutremur. Ci să știm că Isus ne-a izbăvit de puterea morții. Și noi, creștini botezați, trecem de la viață la moarte într-o clipă. Și moartea devine o trecere înspre viața adevărată.

Așadar, moartea își pierde puterea de a ne separa și devine, prin puterea mântuitoare în Isus Cristos, Domnul nostru, un pasaj către adevărata viață. Să ne rugăm pentru Preafericitul Părinte Lucian, să-l însoțim cu rugăciunea noastră. Rugăciunea este adevăratul limbaj cu care acum putem vorbi cu el.

Dar mai ales să-i cerem ajutorul și să ne mijlocească și nouă o viață care să ne reflecte credința și, mai ales, să ne ajute pe fiecare dintre noi, mai ales pe toți cei care l-ați cunoscut, l-ați întâlnit, ați primit din binecuvântarea lui, ca și pentru acest pasaj, să fie un pasaj în lumină și dragoste.

Dumnezeu să-i dăruiască odihnă veșnică și iertarea păcatelor. Lăudat să fie Isus Cristos!

Cuvântul Preasfințitului Virgil la Sfânta Liturghie celebrată duminică, 28 septembrie a.c., pentru odihna sufletului Preafericitului Părinte Cardinal Lucian

În Evanghelia de astăzi Îl vedem pe Mântuitorul care îi spune lui Petru (Lc 5,1-11) să înainteze în larg, iar răspunsul este simplu:

„După cuvântul Tău, Doamne.”

La catafalcul celui care a fost Preafericitul Cardinal Lucian Mureșan, suntem cu sufletul cernit. Chiar dacă suntem convinși că dânsul a dobândit Împărăția Cerurilor și ar trebui să fim bucuroși, atunci când o persoană care ne este dragă, care a avut un rol cu totul deosebit sau a marcat istoria aproape un veac, pleacă dintre noi, este firesc, din punct de vedere uman, să fim ușor întristați.

A fost cu adevărat un om bun, blând, sfânt din punct de vedere spiritual. A știut să asculte, a văzut minunea Harului și a urmat chemarea - asemenea lui Petru din Evanghelia de astăzi. A ascultat, a văzut Pescuirea Minunată și L-a urmat, asemenea lui Petru.

Ascultarea

A ascultat atunci când mrejele Bisericii erau goale, în 1990. A ascultat când, în 1994, bisericile erau pierdute, credincioșii risipiți, episcopii și preoții martirizați. A ascultat, fiind convins că Domnul este Cel care lucrează. Apoi, a avut bucuria să vadă rodul acestei ascultări, bucuria că a știut să țină cu tenacitate mrejele - frâiele corabiei. Doar câteva momente în acest sens doresc să vi le amintesc:

- Biblia de la Blaj – s-a retipărit după 205 ani

datorită dânsului.

- Inocențiu Micu Klein, care și-a dorit ca la înviere să fie înmormântat în pământul sfânt al Blajului – a fost adus aici, și aici este.

- Atanasie Anghel a revenit aici și este stâlp al Catedralei Blajului.

- Biserici construite în întreaga Arhieparchie de Alba Iulia și Făgăraș.

Aceasta este roada, minunea Pescuirii.

Amintiți-vă cum își mărturisea micimea, spunând: „Sunt nevrednic.” Și totuși, a mărturisit cu toată

(continuare în pag. 8)

Telegrama Sfântului Părinte Papa Leon al VI-lea

**Excelenței sale, Cristian Dumitru Crișan,
administrator al Bisericii Arhiepiscopale Ma-
jore Greco-Catolice române,**

**Către Excelențele lor, membrii Sinodului epi-
scopilor Bisericii Greco-Catolice române,**

La aflarea veștii despre moartea cardinalului Lucian Mureșan, arhiepiscop major de Făgăraș și Alba Iulia al românilor, doresc să exprim apropierea mea față de preoții și credincioșii acestei Biserici Greco-Catolice, al cărei părinte și conducător a fost Preafericirea Sa, precum și față de familia sa și de toți cei care îi plâng dispariția.

Îi mulțumesc lui Dumnezeu pentru mărturia exemplară a acestui fiu credincios al Bisericii, care nu s-a clintit nici măcar în vremuri de persecuție. Amin-tesc cu admirație dificultățile și umilințele pe care le-a

îndurat cu curaj în anii de încercare, când a continuat să-l slujească pe Cristos în ministerul pastoral, chiar și cu riscul propriei libertăți. Preoția sa, caracterizată de răbdare și dăruire evanghelică, a revelat o iubire neclintită față de Cristos și față de Biserică, luminând generații de credincioși.

Înalț rugăciunea mea pentru sufletul acestui slujitor bun și vigilent care, credincios motto-ului său, a știut să-și ofere viața chiar și în suferință, abandonându-se cu încredere Tatălui ceresc. Am încrederea că, însoțit de Martirii și Fericiții Bisericii Greco-Catolice Române, el va fi primit în bucuria împărăției veșnice. Celor care participă la înmormântare și tuturor celor care sunt îndurerați pentru plecarea sa, le transmit binecuvântarea mea apostolică.

(urmare din pag. 7)

puterea conștiinței și a credinței dânsului măreția și minunile lui Dumnezeu.

Misiunea ca „pescar de oameni”

Este dânsul cel care a ridicat Biserica noastră la rangul de Arhiepiscopie Majoră. Este dânsul cel care a primit cardinalatul din partea Papei Benedict al XVI-lea. Este dânsul, PF Lucian, cel care a făcut posibilă vizita Papei Francisc la Blaj. Este dânsul cel care a fost martor la minunea beatificării episcopilor greco-catolici români pe Câmpia Libertății.

Care dintre episcopii morți la Sighet, la Gherla, care dintre preoții noștri, care dintre persoanele noastre dragi, copiii preoților urmăriți de toate securitățile posibile și imposibile, ar fi crezut, în acea istorie neagră, că cei șapte episcopi vor fi beatificați?

Și, prin ei, au fost beatificați toți credincioșii noștri, toate călugărițele, toți preoții, seminariștii — toți, dragilor, sunteți părtași la acea beatificare!

Cu adevărat, Preafericitul Părinte Lucian a reușit să împlinească toate acestea cu o umilință și o tenacitate extraordinare și a dus mai departe Corabia. A ascultat Cuvântul, L-a urmat și a văzut.

A știut întotdeauna că „aici este Pământul Sfânt al Blajului” (N. Iorga), a știut întotdeauna că „de aici a răsărit soarele românilor”, a știut dintotdeauna că „pecetea făurită la Blaj” (I. Heliade Rădulescu) nu se va stinge niciodată - prin făclia credincioșilor, a preoților, a seminariștilor, a marilor inteligențe iluminate aici, la Blaj... Nu trebuie să căutăm prea departe: dacă ne gândim la Școala Ardeleană, la Cipariu, la Bănuțiu — toți s-au format aici, la aceste „fântâni”.

Iar dânsul a fost un continuator și a reușit, în această Catedrală — care este, parcă, o „prescură” — să formeze un Agneț al Bisericii noastre, alcătuit din patru personalități cu totul deosebite: Atanasie Anghel, care a făurit Unirea; Inocențiu Micu, care a întemeiat Blajul; Alexandru Todea, care a văzut reînvierea și

renașterea Bisericii; Și acum se încheie, cu Preafericitul Cardinal Lucian.

Este această catedrală Prescursa Bisericii noastre, iar acești patru pilaștri pătratul de aur, pecetea Blajului, Agnețul care devine Pâinea de pe Patenă, atunci când se transformă în Trupul Domnului? Cu adevărat, atunci, înseamnă că avem o perspectivă. Cu adevărat, știm să ne adăpăm din Fântâna Vieții, știm să trăim și știm să mergem mai departe.

Suntem triști, dragilor, dar avem o bucurie în suflet: că dânsul a completat aici, în Catedrala Sfântă a Blajului, această pecete care ne dă speranța că în Domnul și cu Maica Sfântă putem merge înainte!

Așa să ne ajute Bunul Dumnezeu!

Maica Sfântă să-L poarte pe Preafericitul Părinte în Împărăția Cerurilor și să-L prezinte Domnului Său, pe care L-a iubit toată viața: Isus Cristos! Amin.

Omilia Eminenței Sale Cardinal Claudio Gugerotti, prefect al Dicasterului pentru Bisericile Orientale, la înmormântarea Preafericirii Sale Cardinal Lucian Mureșan

**Preasfinția Voastră Cristian Crișan, locțiitor
și administrator al Bisericii Române Unite cu Roma,
Greco-Catolice,**

Domnule președinte al României,

**Domnule ministru secretar de stat pentru
Culte,**

Excelența Voastră, Nunțiu Apostolic,

Preasfințiile Voastre, episcopi ai Bisericii Greco-Catolice,

Înaltpreasfințiile și Preasfințiile Voastre,

Preoți, călugări, călugărițe, frați și surori,

Astăzi îi aducem ultimul omagiu pământesc Eminenței sale Cardinalul Lucian Mureșan, mitropolit de Făgăraș și Alba-Iulia și Întâistătător al Bisericii Greco-Catolice din România. Este o zi cu valoare istorică, o zi de răscruce în istoria acestui popor și a credinței sale. Această zi marchează apusul pământesc al acelei generații care a mărturisit credința creștină până la cele mai cumplite suferințe, așa cum vom asculta în mesajul Sfântului Părinte Papa Leon al XIV-lea, prezentat de Nunțul Apostolic. Cardinalul a fost pentru noi un mare mărturisitor al lui Cristos, al fidelității față de Biserică și față de Succesorul lui Petru, cu prețul unor sacrificii nemăsurate, al unor schimbări constante și bruște în viața sa – impuse din cauza apartenenței sale religioase.

El s-a distins printr-o pregătire personală și printr-o lucrare spirituală de însuflețire a credincioșilor, desfășurată clandestin în întunericul nopții, atunci când aceasta era, de fapt, lumina strălucitoare care luminează inimile și inspiră fapte nobile. Cardinalul a fost, de asemenea, la finalul acelor evenimente dramatice, protagonistul unei renașteri pline de speranță pentru Biserica Greco-Catolică din România. Acei ani de suferință nemaiauzită, sub semnul a ceea ce raportul dintre stat și Biserică nu trebuie și nu poate să fie – un raport de subjugare care subminează din rădăcini libertatea religioasă. De ce trezește Dumnezeu o teamă atât de mare celor care se tem de o poziție? Poate pentru că Dumnezeu rămâne o prezență ascunsă în inima fiecărui om, o prezență conștientă, atotputernică, și tocmai de aceea capabilă de o judecată finală atunci când va veni misterul morții și nimic nu i se va putea împotrivi? Sau poate, și mai concret, așa cum reiese din actele tribunalelor care i-au condamnat pe creștini și, în acest caz, în special pe catolici, la pedepse foarte dure, din pricina marelui sens pe care religia îl are, depășind barierele unui stat și constituind o temută instanță de solidaritate mondială.

Sfântul Părinte și întreaga Biserică Catolică îi mulțumesc în acest moment Cardinalului Mureșan și tuturor confraților săi episcopi, preoților și credincioșilor

laici pentru o mărturie de fidelitate în care puțini au crezut, deoarece în Apus se știa prea puțin despre noi. Fie pentru că a fost păstrată cu grijă în ascuns, fie pentru că anumite ideologii politice erau împărtășite în multe medii occidentale și se temea pierderea favorurilor dacă s-ar fi strigat cu putere pentru libertatea religioasă, alături de celelalte libertăți proclamate, invocate și înălțate. Acești oameni au fost puși în fața unei grave alegeri: „Dacă vrei, te poți salva! Ajunge doar să îți renegi credința!” iar ei au răspuns de fiecare dată cu refuzul lor. Știm prea bine ce avea să implice acest lucru...

Dragi episcopi, preoți, călugări, călugărițe și laici ai acestei frumoase Biserici Greco-Catolice,

întreaga Biserică Catolică, în acest ceas în care se stinge prezența pământească a unei mărturii ce nu a fost doar a Cardinalului, ci a fost una corală, vă adresează profund emoționată sincerele sale mulțumiri! Suntem cu toții mândri și onorați de voi, fii ai acestor părinți, și suntem profund mișcați sufletește, așezând în bisericile noastre icoanele martirilor voștri, deja beatificați, pentru a ne reaminti cât au contribuit ei la creșterea Trupului mistic al lui Cristos.

Consider deosebit de semnificativă prezența la această celebrare a Președintelui României, a miniștrilor și autorităților, între care și a ministrului secretar de stat pentru Culte, care urmărește cu atâta sânguință și amabilitate evenimentele privitoare la Biserica noastră. Și aceasta nu doar pentru că astfel se manifestă respectul întregului popor român și al instituțiilor sale față de acest frate al nostru, trecut la Domnul, ci ca o recunoaștere a ceea ce el a reprezentat pentru creșterea conștiinței civice a acestei mari țări și pentru apărarea demnității intangibile a fiecărei vieți omenești. Cel care știe să spună «nu» violenței, cel care pune drepturile comune și propriile convingeri mai presus de compromisurile facile, de cedările din frică sau de compromiterile rușinoase în fața lingușirilor ori șantajelor, acela este un învățător pentru popor, o mărturie vie pentru tineri, o chemare de a întemeia patria mereu pe respect și participarea comună, la edificarea unei societăți drepte, generoase, deschise diversității și capabile să primească idei și convingeri care, chiar în varietatea lor, pot și vor să contribuie la binele comun.

Prezența autorităților civile este totodată semnul unui angajament, ca să nu se mai repete niciodată infamele acțiuni săvârșite în trecut, pentru ca memoria să fie purificată și noi atitudini de conducere a națiunii să poată fi confirmate și întărite în aceste vremuri atât de dificile și de contradictorii, în care lumea pare să revină la dorința de poziții și atitudini de forță și de violență, pe

(continuare în pag. 10)

Cuvântul Excelenței Sale Nicușor Dan, Președintele României, la funeraliile Preafericirii Sale Cardinal Lucian Mureșan

Transilvania nu ar fi astăzi ceea ce este fără comunitatea și Biserica Greco-Catolică, România nu ar fi astăzi ceea ce este fără comunitatea și Biserica Greco-Catolică, noi nu am fi astăzi ceea ce suntem fără comunitatea și Biserica Greco-Catolică. De aceea, în numele statului român, vreau să prezint un omagiu acestei comunități și acestei Biserici și un angajament de colaborare pentru ce va fi. România are nevoie de reconciliere pe multe paliere și Cardinalul Mureșan, de

care ne despărțim astăzi trupește, a fost un exemplu de cum reconcilierea se poate întâmpla, pentru că vă aduc aminte că pe 1 decembrie 1918, un episcop greco-catolic – Iuliu Hossu – citea proclamația, iar 30 de ani mai târziu, printr-un decret al Marii Adunări Naționale, acest cult a fost declarat ilegal. Am avut un om care a reușit, având această durere, să aducă cu tact lucrurile la normalitate. Cred că România are nevoie de mulți astfel de oameni în momentele pe care le trăim acum.

La despărțirea de Cardinalul Mureșan, mai este un lucru important de spus: trăim într-un moment în care lumea pare că și-a pierdut reperele, avem o relativizare a valorilor și cred că trebuie, mai ales în acest moment, să le dăm tinerilor dintre noi niște modele. Cardinalul Mureșan a fost un model pentru valori precum: cuvântul, credința, omenia – valori pentru care nu s-a clintit, chiar cu prețul suferinței și al întregii sale vieți. Un elogiu din partea mea pentru această personalitate.

Dumnezeu să-l odihnească în rândul celor drepti și să așeze moștenirea sa în cartea vieții și a istoriei Bisericii!

(urmare din pag. 9)

care le credeam și le speram depășite pentru totdeauna!

În timp ce rugăciunea noastră, prietenia cordială și afecțiunea noastră îl însoțesc pe Cardinalul Lucian în drumul său spre Cetatea veșnică, Biserica Catolică în diversitatea componentelor sale din România simte dorința profundă de a trăi solidaritatea și respectul reciproc – atât în interiorul ei, cât și față de Biserica Ortodoxă din România, cu care relația pare să devină tot mai fraternă și mai solidară, în ciuda marilor dificultăți din trecut.

Domnul să îl primească pe acest slujitor al Său, care va fi întâmpinat cu bucurie de mulțimea mărturisitorilor credinței. Pe acest pământ al României, i-a oferit lui Dumnezeu persecuții, torturi și moarte violentă. Va fi acolo o prezență vie de mijlocitori care vor ajuta poporul român să se simtă mereu ocrotit și călăuzit, spre un viitor al solidarității, al responsabilității și al unei analize atente a propriilor alegeri, pentru a evita aventuri fără întoarcere, prin uitarea inspirațiilor morale.

În timp ce aduc mulțumiri pentru că mi s-a îngăduit să fiu prezent în calitate de colaborator al Papei tocmai în slujba Bisericilor Orientale Catolice, la acest eveniment de credință și de celebrare a celor mai frumoase valori care unesc bărbații și femeile din întreaga lume, mă unesc Sfântului Părinte Leon al XIV-lea pentru a invoca asupra Bisericii Greco-Cato-

lice din România, care plânge plecarea pământească a părintelui său și se pregătește să ceară Spiritului Sfânt un succesor vrednic, asupra tuturor catolicilor, asupra fraților creștini și asupra întregului popor român, binecuvântarea îmbelșugată, mângâietoare și ocrotitoare a lui Dumnezeu, Domnul Vieții și al Morții, Cel care îi iubește pe toți cu aceeași intensitate, până acolo încât L-a trimis pe Fiul Său pe Pământ să împărtășească întru totul, în afară de păcat, dar inclusiv în moarte, condiția existenței umane. Pentru toți, acesta să fie temeiul unei speranțe pe care nimic să nu o poată șterge! Amin.

Discursul Preasfinției Sale Cristian Crișan, loctiitor și administrator al Arhiepiscopiei Majore a Bisericii Greco-Catolice din România

**Excelența Voastră, domnule Nicușor Dan,
președintele României,**

Eminența Voastră Cardinal Claudio Gugerotti,

Excelența Voastră Nunțiu Apostolic,

Înalt Preasfințiile Voastre,

Preasfințiile Voastre,

**Excelența Voastră, domnule Ministru Secretar
de Stat pentru Culte,**

Distinși reprezentanți ai cultelor din România,

**Onoranți reprezentanți ai autorităților civile și
militare,**

Preacucernici părinți, se scrie legat

Cuvioase maici,

Iubiți și dragi credincioși,

„Fiat voluntas tua” – acestea sunt cuvintele care au condus întreaga viață a Preafericitului Părinte Cardinal Lucian Mureșan: «Voia Ta, Doamne, să se împlinească! Sfântă Voia Ta, acum și în veșnicie!» În lumina acestor cuvinte, astăzi ne lăsăm mângâiați de promisiunea Mântuitorului: «Slujitor bun și credincios, intră în bucuria stăpânului tău» (Mt. 25,23). Aceasta este imaginea cardinalului nostru – slujitor credincios – care L-a iubit pe Dumnezeu din toată inima, L-a urmat pe Cristos pe Calea Crucii și a făcut din slujire stilul său de viață, iar acum intră în bucuria Domnului.

Preafericitul Cardinal Lucian a fost omul dăruirii și al râvnii, pentru o misiune primită de la Dumnezeu și împlinită cu fidelitate deplină: el nu a fost doar un ierarh trecător prin istorie, ci a fost un protagonist devotat și martor al istoriei dramatice a Bisericii noastre – al catacombelor, dar și al renașterii. A călăuzit generații întregi, într-un timp al schimbărilor rapide, fiindu-i cerute înțelepciune, discernământ și prudență. În această cheie trebuie să înțelegem chemarea și misiunea omului, preotului și ierarhului Lucian Mureșan. Cu convingerea că astăzi celebrăm nașterea sa la Viața Veșnică, dăm glas recunoștinței pe care ierarhii, clerul, călugări și călugărițele, împreună cu bunii credincioși ai Arhiepiscopiei de Făgăraș și Alba Iulia și ai întregii Biserici, o îndreaptă astăzi către cel care le-a fost părinte și păstor.”

Născut la Ferneziu, lângă Baia Mare, în 1931 a simțit din copilărie chemarea la preoție pe care a urmat-o cu fermitate, în ciuda vitregiilor regimului comunist. A fost exmatriculat din Institutul Teologic Romano-Catolic de la Alba Iulia și trimis la muncă forțată pe șantierul de la Bicaz și supravegheat permanent de securitate. Rămâne memorabil momentul

în care Marton Aron a îngenuncheat în fața celor cinci seminariști greco-catolici, cerându-le iertare pentru că, din ordin politic, trebuiau să părăsească institutul din Alba Iulia.

Dar „credincios este cel care cheamă” (1 Tes 5,24)! La 19 decembrie 1964, la Cluj-Napoca, a fost hirotonit în mod secret de Episcopul Ioan Dragomir, ca preot al Bisericii Tăcerii. Părintele Lucian a celebrat Sfânta Liturghie și Sfintele Taine în case modeste, îngrijindu-se spiritual de credincioșii din Maramureș și din Țara Oașului. Lucra ca muncitor la cariera de piatră Limpedea sau funcționar la Direcția Județeană de Drumuri și Poduri, dar nu a precupețit nici un efort pentru a le aduce credincioșilor Pâinea Vieții, pe Isus Domnul.

În anul 1985, după moartea Episcopului Dragomir, devine *ordinarius* al Eparhiei de Maramureș, conducând-o în ultimii ani de prigoană.

La 3 martie 1990, după intrarea în legalitate a Bisericii Române Unite, Sfântul Părinte Papa Ioan Paul al II-lea i-a încredințat misiune de Episcop al Eparhiei de Maramureș, pe care a îndeplinit-o cu zel și înțelepciune, reconstituind parohiile și întărind comunitățile, formând și hirotonind sute de preoți și, nu în ultimul rând, luptând pentru drepturile bisericii sale.

Prin hotărârea Sfântului Ioan Paul al II-lea, la 27 august 1994, Providența a hotărât să fie înscăunat Arhiepiscop și Mitropolit la Blaj.

Iar prin cuvintele rostite atunci, „am venit să vă slujesc”, a câștigat inimile tuturor. Și-a onorat cu prisosință misiunea slujirii, dedicându-se refacerii structurilor Arhiepiscopiei, sprijinind construirea de biserici, mănăstiri și case parohiale, formarea clerului și întărirea vieții spirituale a credincioșilor din țară și din diaspora. În timpul arhipăstoririi sale, la 14 decembrie 2005, Biserica Greco-Catolică a fost ridicată de către Papa Benedict al XVI-lea, la demnitatea de Biserică Arhiepiscopală Majoră, iar Lucian Mureșan a devenit Arhiepiscop Major. În această calitate a organizat Sinodul Episcopilor, a instituit Curia Arhiepiscopală Majoră, cu Sinodul permanent și Comisiile sinodale, a numit episcopi și a înființat, în urma obținerii consimțământului Sinodului Episcopilor și a consultării Scaunului Apostolic, Eparhia „Sfântul Vasile cel Mare” de București, pe data de 29 mai 2014.

Ziua de 18 februarie 2012, când Papa Benedict al XVI-lea l-a numit Cardinal și i-a înmănat însemnele distinctive – bereta roșie și inelul – în Bazilica Sfântul Petru din Vatican, rămâne un moment de recunoaștere

Un drum al credinței greco-catolice și al speranței în Domnul, un ultim omagiu...

Viața Preafericitului Părinte Cardinal Lucian Mureșan, care a trecut la Casa Tatălui Ceresc, s-a împletit cu viața Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică, din România aproape o jumătate de veac. Personalitatea sa a întruchipat perfect, și adesea tragic, lupta pe care această Biserică a purtat-o în perioada comunistă din România și ulterior. O Biserică vie, reînviată și renăscută din propriul său destin, care i-a adus luni, 29 septembrie a.c., la Blaj, un ultim omagiu celui care a fost Arhiepiscopul Major al Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică (1931-2025).

În cadrul ceremoniei solemne a funeraliilor Preafericirii Sale, au fost prezente înalte personalități ale Bisericii și ale Statului Român. În semn de respect și prețuire, Preafericirea Sa Cardinal Lucian Mureșan a fost condus pe ultimul drum cu onoruri militare.

Funeraliile Cardinalului Lucian Mureșan au început cu o procesiune de la Curia Arhiepiscopiei Majore spre Catedrala Arhiepiscopală Majoră „Sfânta Treime” din Blaj, urmată de celebrarea Sfintei și Dumnezeieștii Liturghii, prezidată de PS Cristian Crișan, administrator al Bisericii Arhiepiscopale Majore Greco-Catolice Române, în prezența Eminenței Sale Cardinal Claudio Gugerotti, prefect al Dicasterului pentru Bisericele Orientale din Vatican, a Excelenței Sale Giampiero Gloder, Nunțiu Apostolic în România, a Sinodului Episcopilor Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică, a

episcopilor romano-catolici din România și a numeroși ierarhi din țară și din străinătate – din Ungaria și Slovacia, reprezentanți ai autorităților religioase, civile și militare.

Slujba de înmormântare, care a început la ora 12.45, a inclus și participarea Excelenței Sale domnul Nicușor Dan, Președintele României, care, prin prezența sa, a arătat respectul întregii națiuni față de Cardinalul Lucian Mureșan. Au participat, de asemenea, Excelența Sa George Bologan, ambasadorul României pe lângă Sfântul Scaun, domnul Ciprian Olinici, ministru-secretar de stat pentru Culte și alți delegați. În ciuda vremii nefavorabile, un numeros sobor de preoți, călugări și călugărițe, studenți teologi și credincioși din toate eparhiile greco-catolice ale țării noastre au fost prezenți la Blaj, la funeraliile Întâistătorului Bisericii Române Unite. Din Eparhia Greco-Catolică de Oradea a participat Preasfinția Sa Virgil Bercea, episcop greco-catolic, alături de preoții vicari, protopopi, studenții Seminarului Teologic Greco-Catolic „Sfinții Trei Ierarhi” din Oradea, însoțiți de pr. rector Anton Cioba, preoții formatori și profesori, persoane consacrate și laici din Oradea, Beiuș și alte parohii ale Eparhiei.

Mihaela CABA-MADARASI
Biroul de Presă EGCO

(urmare din pag. 11)

universală, dar pe care Preafericitul Lucian, cu umilință, excluzând meritele personale, l-a interpretat ca o recunoaștere publică a Bisericii Române Unite.

Marea sa bucurie, împlinire a întregii Biserici, a fost, desigur, primirea Sfântului Părinte Papa Francisc, aici la Blaj și Beatificarea Fericitilor Episcopi Martiri, pe Câmpia Libertății, în 2 iunie 2019.

Astăzi, când ne luăm rămas bun, îl simțim alături de ceilalți doi iluștri cardinali ai Bisericii noastre – Fericitul Iuliu Hossu, «profetul și martirul unității», și Alexandru Todea, «ierarhul mărturisitor» – împreună formând o coroană de lumină a Bisericii noastre.

În inimile celor care am avut privilegiul de a-i fi fost colaboratori – episcopi, preoți, persoane consacrate și credincioși – el rămâne icoana părintelui care unește, încurajează și călăuzește. Ne vom aminti mereu chipul său destins, blând și senin, noblețea trăită în simplitate și în demnitate arhierască, spiritul de rugăciune, atenția față de cei mici și neînsemnați, verticalitatea morală și fidelitatea neclintită față de Scaunul Apostolic.

Moștenirea lăsată de Cardinalul Lucian Mureșan este însăși Biserica Greco-Catolică, mireasa inimii lui, pe care a iubit-o și a slujit-o până în ultima cli-

pă a vieții. Nouă, celor care primim această scumpă moștenire, ne revine datoria de a-i cinsti memoria așa cum el și-a dorit: păstrând Biserica vie, fidelă, cu o credință neclintită, plină de speranță și unită.

Pentru toate, îi mulțumim Preafericitului Părinte Lucian Mureșan. Prin mijlocirea Maicii Sfinte, pe care a iubit-o atât de mult, și a Fericitilor Episcopi Martiri greco-catolici, îl rugăm pe Domnul și Mântuitorul nostru Isus Cristos să îi dăruiască fericirea veșnică, în lumina și mărirea Sa.

Se cuvine să ne exprimăm recunoștința față de toate persoanele care i-au fost aproape, cu devotament, dragoste și înaltă profesionalitate, mai ales în clipele de suferință: domnul dr. Alexandru Petărlecean, Cuvioasele Maici Melania, Narcisa și Antoaneta, împreună cu distinsii medici, asistentele și infirmierele de la Spitalul Municipal din Blaj și de la Clinicile Universitare din Cluj-Napoca și Târgu Mureș. Bunul Dumnezeu să îi răsplătească cu daruri cerești!

Vă mulțumim tuturor pentru prezență și pentru omagiul adus Cardinalului Lucian Mureșan. Dumnezeu să îl odihnească în pace, împreună cu sfinții Săi! Amin.”